

**Державна прикордонна
служба України. Історія,
сучасний стан, основні
нормативні акти, коментарі і
роз'яснення**

Державна прикордонна служба України (ДПСУ) — правоохоронний орган спеціального призначення, на який покладаються завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону України та охорони суверенних прав України в її винятковій (морській) економічній зоні.

На відомство покладено захист від будь-яких спроб незаконного проходження лінії державного кордону України, збройних конфліктів та інших провокацій на кордоні. Це завдання здійснюється у взаємодії зі Збройними Силами України та іншими військовими підрозділами у відбитті вторгнення або нападу на територію України іншої держави чи групи держав.

Видання розраховане на широкий загал зацікавлених читачів, військовозобов'язаних та військовослужбовців, службовців ДПСУ, працівників правоохоронних органів, органів правосуддя, практикуючих правників, здобувачів юридичної освіти та їх викладачів.

ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН,
ОСНОВНІ НОРМАТИВНІ АКТИ,
КОМЕНТАРІ І РОЗ'ЯСНЕННЯ

Видавничий дім
«ПРОФЕСІОНАЛ»
Київ – 2022

Укладачі:

Бортняк Валерій Анатолійович — кандидат юридичних наук, доцент, ректор Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

Дрозд Олексій Юрійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, начальник відділу Національної академії внутрішніх справ України;

Журавльов Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, заступник керівника Департаменту з питань громадянства, помилування, державних нагород — керівник управління з питань помилування Офісу Президента України;

Копотун Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням Донецького державного університету внутрішніх справ;

Корватнік Ігор Михайлович — доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри правового забезпечення Військового інституту Національного університету імені Тараса Шевченка полковник юстиції;

Петков Валерій Петрович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем запобігання кримінальним правопорушенням Донецького державного університету внутрішніх справ;

Петков Сергій Валерійович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного та приватного права Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського;

Сєдих Юрій Іванович — доктор філософії, Посол Миру;

Шарашенідзе Анзор Ілліч — доктор філософії, професор ректор Тбіліський університет імені Давида Агмашенебелі.

Державна прикордонна служба України. Історія, сучасний стан, основні Д 36 нормативні акти, коментарі і роз'яснення. Київ. ВД «Професіонал», 2022. 510 с.

ISBN 978-611-01-2765-3

Державна прикордонна служба України (ДПСУ) — правоохоронний орган спеціального призначення, на який покладаються завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону України та охорони суверенних прав України в її винятковій (морській) економічній зоні.

На відомство покладено захист від будь-яких спроб незаконного проходження лінії державного кордону України, збройних конфліктів та інших провокацій на кордоні. Це завдання здійснюється у взаємодії зі Збройними Силами України та іншими військовими підрозділами у відбитті вторгнення або нападу на територію України іншої держави чи групи держав.

Видання розраховане на широкий загал зацікавлених читачів; військовозобов'язаних та військовослужбовців; службовців ДПСУ, працівників правоохоронних органів, органів правосуддя, практикуючих правників; здобувачів юридичної освіти та їх викладачів.

ISBN 978-611-01-2765-3

© Видавничий дім «Професіонал», 2022.

ВСТУП

Державна прикордонна служба України (ДПСУ) — правоохоронний орган спеціального призначення, на який покладаються завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону України та охорони суверенних прав України в її винятковій (морській) економічній зоні.

На відомство покладено захист від будь-яких спроб незаконного проходження лінії державного кордону України, збройних конфліктів та інших провокацій на кордоні. Це завдання здійснюється у взаємодії зі Збройними Силами України та іншими військовими підрозділами у відбитті вторгнення або нападу на територію України іншої держави чи групи держав.

В межах охорони кордону, захисту інтересів громадян та держави, прикордонна служба здійснює розвідувальну інформаційно-аналітичну та оперативно-розшукову діяльність, а також контррозвідувальні заходи щодо забезпечення захисту державного кордону України.

Діяльність державної прикордонної служби України здійснюється у відповідності до Законів України, Указів Президента України, Постанов Кабінету Міністрів України, а також згідно з ратифікованими Верховною Радою України міжнародними актами та договорами України.

Видання розраховане на широкий загал зацікавлених читачів; військовозобов'язаних та військовослужбовців; службовців ДПСУ, працівників правоохоронних органів, органів правосуддя, практикуючих правників; здобувачів юридичної освіти та їх викладачів.

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Утвердження української державності відбувалося одночасно із розбудовою національного прикордонного відомства, вирішення широкого кола питань забезпечення охорони державного кордону, його договірно-правового оформлення та облаштування.

З 1991 року прикордонне відомство України було активно діючим суб'єктом системи забезпечення національної безпеки та у межах своїх повноважень здійснювало значний обсяг заходів, передбачених чинним законодавством.

Прикордонні війська України (ПВУ) — військово-оперативне об'єднання Державної прикордонної служби України, що існувало у 1991—2003 роках. Головним завданням прикордонних військ було забезпечення недоторканності державного кордону України по всьому периметру держави протяжністю 8 215 км на суші, морі, річках, озерах та інших водоймах України, а також охорона виняткової (морської) економічної зони України.

З 2001 року почалася реформа органів охорони кордону України, внаслідок якої 31 липня 2003 р. прикордонні війська України були перетворені на Державну прикордонну службу України.

Таким чином з 2003 року Адміністрація Державної прикордонної служби України є правонаступником Державного комітету у справах охорони державного кордону України.

Станом на 2002 рік, загальна чисельність співробітників відомства становила 45 тис. осіб.

У жовтні 2003 року співробітники прикордонної служби брали участь у конфлікті біля острова Тузла в Керченській протоці.

У 2004 році почалося надання технічної допомоги прикордонній службі України за програмою «Посилення прикордонного менеджменту на державному кордоні України», яка фінансувалася за участю Агентства зменшення загроз Міністерства оборони США (в ході здійснення програми, яка тривала в 2004—2013 рр., для ДПСУ було передано обладнання та техніки на суму близько 34 млн доларів США, навчено 7500 співробітників).

У 2004 році за програмою технічної допомоги уряд США передав морської охорони один аеробот для прикриття і контролю заболочених ділянок державного кордону і партію аварійно-

рятувального майна: 49 рятувальних плотів (33 плоти типу ПСН-10 і 16 плотів ПСН-6), 282 рятувальних та 54 страхувальних жилета, аварійні буї.

У 2005—2006 рр. прикордонна служба України отримала від міністерства оборони США дві партії техніки та обладнання для Південного регіонального управління Держприкордонслужби: у березні 2005 року Подільський прикордонний загін отримав партію техніки та обладнання на суму 650 тис. доларів США. 2 березня 2006 Подільський, Білгород-Дністровський, Могилів-Подільський та Ізмаїльський прикордонний загін отримали ще одну партію техніки та обладнання (автомобілі, мотоцикли, катери морської охорони, обладнання для паспортного контролю, стаціонарні металошукачі, апаратуру для фото-відео знімань, технічні засоби для огляду автомобілів, радіостанції, пристрої радіаційного контролю, прилади нічного бачення, сейфи тощо) загальною вартістю 2 млн доларів США.

2008 року система керування Держприкордонслужби була реформована з п'ятирівневої до чотирирівневої (адміністрація, регіональні управління, органи охорони кордону, а також відділи прикордонної служби).

У листопаді 2010 року США передали прикордонній службі України 62 транспортних засоби на суму 3,5 млн доларів (в тому числі, 38 позашляховиків Chevrolet Niva, 5 катерів UMS-600, 3 автобуси «Богдан», 3 мікроавтобуси Volkswagen Transporter, 5 квадроциклів Bombardier Outlander 400 MAX, 6 снігоходів Polaris 600 IQ Touring, а також 2 катери на повітряній подушці KM-6). Урочистості з передавання відбулися за участю посла США в Україні Джона Теффта та голови Держприкордонслужби Миколи Литвина.

У грудні 2010 року в Австрії для відомства були закуплені три патрульних літаки Diamond DA 42M-NG (один з них розбився 4 липня 2012 в районі села Руський Мочар Закарпатської області).

У травні 2011 року прикордонній службі України передали 17 позашляховиків Chevrolet Niva, три катери UMS-600, два мікроавтобуси VW Transporter, п'ять квадроциклів Bombardier Outlander 400 MAX і шість снігоходів Polaris 600 IQ Touring.

8 травня 2012 Єврокомісія і уряд США подарували Державній прикордонній службі України 54 позашляховики Land Rover Defender 110.

У початку 2013 року ДПСУ отримала п'ять програмно-технічних комплексів автоматизації прикордонного контролю «Гарт-1/П» на шасі ГАЗ-66.

Так минули відносно мирні роки існування прикордонного відомства. Взагалі, в історичній ретроспективі ДПСУ можна виокремити такі **окремі часові періоди**:

1991 – відродження прикордонної служби української незалежної держави;

1994 – 1999 рр.: період розбудови;

2000 – 2003 рр.: час реформ;

2003 – 2014 рр.: подальше становлення та розвиток;

з 2014 – посилення військової компоненти в системі відомства, адаптація існуючої системи до умов особливого періоду, воєнного стану та ведення бойових дій.

За офіційними даними ДПСУ (див. <https://dpsu.gov.ua>) **впродовж першого періоду** (вересень 1991 – 1993 рр.) відбувалося утворення і становлення Прикордонних військ. Вирішувалися нагальні проблеми, пов'язані зі створенням українських кордонів, напрацюванням нормативно-правової бази їх функціонування, комплектуванням, формуванням організаційно-штатної структури, виставленням підрозділів по всьому периметру державної території України; формуванням, розгортанням нових об'єднань, з'єднань і частин, організацією ними прикордонного контролю на кордоні з Молдовою, Російською Федерацією, Білоруссю; нарощенням зусиль з охорони морської ділянки; розвитком авіації тощо.

Утворення та становлення військ здійснювалося під керівництвом першого Голови Державного комітету у справах охорони державного кордону України – командувача Прикордонних військ генерала армії України Валерія Олександровича Губенка.

У 1991 році оперативна обстановка на державному кордоні складалася під впливом розпаду Радянського Союзу, боротьби за політичну владу у новостворених державах, економічної кризи в усіх республіках колишнього СРСР, забезпечення територіальної цілісності пострадянських держав.

Особливо стрімкої динаміки набували процеси безконтрольного переміщення через кордони громадян, товарів і вантажів, зброї, вибухових, наркотичних та отруйних речовин. Активізувалась

діяльність злочинних та екстремістських груп. Зростав потік незаконної міграції.

Для того, щоб захистити себе від незаконної діяльності та забезпечити ефективне функціонування державного кордону, керівництво України розпочало роботу з визначення своїх рубежів на міждержавному рівні та створення прикордонного відомства, робота якого ґрунтувалася б на відповідній правовій базі.

У 1991 році прикордонники незалежної України продемонстрували свою спроможність контролювати ситуацію на державному кордоні. Загалом упродовж року було пропущено через державний кордон 14,5 млн. громадян і 1,87 млн. одиниць транспортних засобів. Затримано 885 порушників кордону. Із загальної кількості затриманих - 533 іноземних громадян, 148 – нелегальні мігранти. Виявлено, вилучено та передано митним органам товарів і сировини, що незаконно переміщувались через кордон, на загальну суму 29,6 тис. крб. Крім того, вилучено 1236 одиниць зброї та 10701 штук боєприпасів. Органами дізнання ПВУ відносно затриманих порушників порушено 37 кримінальних справ на 56 чоловік. Проведено одну прикордонну операцію і 229 пошуків.

Через економічні труднощі в Україні на початку 90-х років катастрофічно зменшується фінансове забезпечення прикордонного відомства. Так, затверджені в держбюджеті України асигнування забезпечили у 1992 році 53%, а у 1993 році лише 20,1% фактичної потреби Прикордонних військ. Найбільш проблемними стають ділянки кордону зі вчорашніми сусідами по СРСР, громадяни яких масово порушують законодавство про державний кордон України.

У зв'язку із загостренням обстановки у прикордонних з Україною районах Республіки Молдова (де з березня 1992 року почались бойові дії між військовими формуваннями Республіки Молдова та самопроголошеної Придністровської Молдовської Республіки) Президент і Кабінет Міністрів України в березні 1992 року вказали Держкомкордону та іншим правоохоронним структурам на необхідність терміново організувати надійну охорону цієї ділянки державного кордону.

Напружена ситуація на пострадянському просторі привела до необхідності встановлення прикордонного і митного контролю на державному кордоні з Республікою Білорусь і Російською

Федерацією, а з країнами колишнього СРСР, що безпосередньо не межували з Україною – при здійсненні повітряного сполучення.

Враховуючи нові завдання, необхідність підвищення оперативності управління частин і з'єднань на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 4 травня 1992 року №221-03 та наказу Голови Держкомкордону від 8 травня 1992 року №042 у ПВУ були створені регіональні структурні підрозділи – Північно-Західне (з дислокацією у м. Львові), Південне (м. Одеса) та Південно-Східне (м. Харків) управління (з грудня 1995 року їх перейменовано в напрями).

За рахунок додаткової чисельності в тому ж 1992 році сформовано і виставлено на охорону кордону 10 загонів прикордонного контролю (місця дислокації: Ізмаїл, Березине, Могилів-Подільський, Котовськ, Луцьк, Суми, Чернігів, Харків, Луганськ, Маріуполь) у складі 120 застав прикордонного контролю і 119 пунктів пропуску через державний кордон.

Активна робота по створенню контрольно-пропускних пунктів розпочалась теж у 1992 році. 22 червня 1992 року Президент України видав розпорядження «Про державну програму розвитку мережі пунктів пропуску через державний кордон України та відповідної сервісної інфраструктури», яким зобов'язав Кабінет Міністрів обстежити наявні КПП через державний кордон і в тримісячний термін розробити і затвердити відповідну програму. Державний підхід дозволив значно поживити темпи відкриття пунктів пропуску.

В інтересах підготовки власних кадрів 14 грудня 1992 року створено інститут Прикордонних військ України в м. Хмельницькому, який вже у 1993 році здійснив перший випуск офіцерів.

Для підготовки молодого поповнення, командирів відділень і молодших спеціалістів сформовано 3 навчальних загони у містах Івано-Франківськ, Оршанець та Алчевськ.

У 1992 році через державний кордон було пропущено 16,9 млн. громадян і 3,6 млн. одиниць транспортних засобів; затримано 1563 порушники кордону, з яких 789 – нелегальні мігранти; виявлено і вилучено контрабандних товарів на загальну суму 57,1 тис. крб., 1757 одиниць зброї та 11 327 штук боєприпасів, 6,2 кг наркотичних речовин; виявлено 10 каналів нелегальної міграції і контрабанди; органами дізнання ПВУ відносно затриманих порушників порушено 47 кримінальних справ на 87 чоловік; проведено 16 прикордонних

операцій і 197 пошуків. Відбулось 12 разів на 228 діб повне переведення з'єднань і частин на посилену охорону кордону і 197 разів на 832 доби – часткове. Під час несення служби кораблями (катерами) морських бригад проведено огляд 113 суден і плавзасобів, з них 15 (91 чоловік) суден затримано за порушення режиму плавання, у 8 випадках припинено порушення режиму морського кордону.

Наступного, 1993 року, через державний кордон України вже пропущено 83,9 млн. громадян і 10,6 млн. одиниць транспортних засобів; затримано 17890 порушників кордону, з яких 9086 – нелегальні мігранти; виявлено і вилучено контрабандних товарів на загальну суму 42,7 млн. крб., 2435 одиниць зброї та 353 631 штук боєприпасів, 7210,2 кг наркотичних речовин; виявлено 10 каналів нелегальної міграції та контрабанди; органами дізнання ПВУ відносно затриманих порушників порушено 49 кримінальних справ на 81 чоловіка; проведено 6 прикордонних операцій і 283 пошуки; проведений огляд 98 іноземних плавзасобів. Відбулось 50 разів на 148 діб повне переведення з'єднань і частин на посилену охорону кордону і 286 разів на 861 добу – часткове. Силами морських і авіаційних частин проведено 11 рятувальних операцій на морі, в ході яких врятовано 52 чоловіки.

На другому етапі розбудова Прикордонних військ відбувалася у 1994 – 1999 рр. під керівництвом генерал-полковника Віктора Івановича Банних. У цей період виконувалися завдання, які передбачалися довгостроковою Комплексною програмою розбудови державного кордону України; удосконалювалося законодавство про державний кордон; договірно-правове оформлення державного кордону; формувалася і затверджувалася ідеологія охорони державного кордону; розвивалася мережа пунктів пропуску через державний кордон; удосконалювалися система управління, структура військ та їх оперативно-службова діяльність, матеріально-технічне забезпечення тощо.

У середині 90-х років минулого століття на загальну ситуацію дуже впливала неврегульованість договірно-правового оформлення проходження лінії державного кордону та його режиму з суміжними державами.

Не задовольняла потреб України в розвитку міжнародних зв'язків та її інтеграції у співтовариство європейських держав існуюча

система пунктів пропуску через державний кордон. Через їх низьку пропускну спроможність і нерозвиненість сервісного забезпечення уповільнювався пропуск осіб і транспортних засобів, створювалися незручності тим, хто перетинав кордон.

Не було створено умов для здійснення санітарно-карантинного, ветеринарного і фітосанітарного контролю під час перетинання кордону, що істотно знижувало екологічну безпеку країни.

Особливістю періоду 1994-1999 років та основною причиною труднощів у виконанні Комплексної програми розбудови державного кордону було вкрай незадовільне фінансування як Прикордонних військ України, так і всього, що стосувалось розвитку прикордонної інфраструктури. У наказі Голови Держкомкордону «Про підсумки фінансової діяльності у 1994 році» від 20 квітня 1995 року №149 зазначалось, що «...затверджені у Держбюджеті України асигнування у сумі 2100,0 млрд. крб. дозволили забезпечити лише 15,5% фактичної потреби військ...». Але ситуація додатково ускладнилася, прикордонники продовжували недофінансовуватися, у результаті чого отримали лише 10,5% від необхідних коштів.

У 1995 році фінансове забезпечення становить 44%, але реально, з урахуванням попередніх недоплат – лише 33,3%. І у наступні роки ситуація продовжувала залишатись схожою. Усе це суттєво впливало на матеріально-технічний стан військ, вони часто залишались без поточного фінансування й постачання, фактично без резервів, що не дозволяло в повному обсязі використовувати в охороні кордону автотранспорт, авіацію, кораблі, інші технічні засоби контролю.

Протягом 1994-1999 років через державний кордон було пропущено 391 млн. громадян і 81,9 млн. одиниць транспортних засобів. Затримано 134205 порушників кордону, з яких 65628 – незаконні мігранти. Виявлено і вилучено 10643 одиниці зброї, 2307741 штук боєприпасів та 20,75 кг вибухівки, 11685,4 кг наркотичних речовин, 200 кг радіоактивних речовин. Затримано контрабандних товарів на загальну суму 52 млн. 255 тис. грн. Виявлено майже 500 каналів і понад 1 тис. пособників незаконних мігрантів. Органами дізнання ПВУ щодо затриманих осіб порушено майже 1 тис. адміністративних та кримінальних справ відносно 1550 осіб. За цей період було проведено 80 прикордонних операцій і 1078 пошуків.

Третій період (2000 р. – липень 2003 р.) пов'язаний перш за все з підготовкою до реформування Прикордонних військ у правоохоронний орган спеціального призначення. Підґрунтя зазначеної реформи було підготовлене під керівництвом Голови Держкомкордону генерал-полковника Бориса Миколайовича Олексієнка. У цей період відбувалася подальша розбудова державного кордону і вдосконалення оперативно-службової діяльності прикордонних підрозділів; переосмислення підходів до організації системи охорони державного кордону; велися пошуки оптимальної структури органів управління та охорони кордону.

Після набуття Україною незалежності Прикордонні війська тривалий час залишалися **військовою структурою**. Чинне законодавство та організаційно-штатна побудова значною мірою обмежували їх можливості щодо широкого застосування сучасних форм і методів запобігання протиправній діяльності на державному кордоні. Рівень ефективності службово-бойової діяльності військ усе складніше було підвищувати тільки завдяки оргштатним змінам, збільшенням навантажень на особовий склад та його кількості, проведенням операцій військовими методами тощо. Тому, зважаючи на ситуацію, що склалась, найефективнішим шляхом вирішення багатьох проблем вбачалось реформування Прикордонних військ у **правоохоронний орган із відповідними повноваженнями**.

Нормативно-правові засади заміни військової складової в охороні державного кордону на правоохоронну були закладені в Указі Президента України «Про Програму дій, спрямованих на підтримання режиму державного кордону України і прикордонного режиму, розвиток Прикордонних військ та митних органів України на період до 2005 року», виданому 16 листопада 2000 року.

З 2001 року Держкомкордон очолює генерал-полковник Литвин Микола Михайлович.

З метою вдосконалення системи захисту національних інтересів на державному кордоні України шляхом уточнення функцій та завдань ПВУ, їх розвиток і реформування в Державній прикордонній службі України затверджується План основних заходів щодо реалізації Програми дій.

Основні завдання під час реформування ПВУ полягали у завершенні договірно-правового оформлення державного кордону, визначення перспектив розвитку ПВУ, створення умов для їх

поетапного реформування, усунення суперечностей та недоліків у системі захисту національних інтересів на державному кордоні України, доведення її до рівня розвинутих країн, підвищення ефективності протидії сучасним загрозам на державному кордоні в умовах демократичного розвитку держави та її інтеграції в європейські структури.

Основними напрямками реформування ПВУ стали:

удосконалення нормативно-правової бази;

створення структури, здатної ефективно виконувати завдання щодо захисту національних інтересів на державному кордоні відповідно до сучасної обстановки;

перехід на принципово нові форми організації та здійснення охорони кордону;

створення ефективної системи управління силами та засобами шляхом реорганізації органів управління з'єднаннями та частинами ПВУ та застосування автоматизованих систем управління;

оснащення прикордонних підрозділів сучасними зразками озброєння, військової техніки і спецзасобів;

розвиток системи матеріально-технічного забезпечення оперативно-службової діяльності;

удосконалення системи професійної та морально-психологічної підготовки кадрів;

коригування і вдосконалення системи комплектування та добору персоналу.

Протягом 2001-2003рр. було проведено значну за обсягом роботу:

здійснено комплекс організаційних і практичних заходів щодо переведення на нову організаційно-штатну структуру частин і підрозділів ПВУ;

затверджено відомчі нормативні акти з організації оперативно-службової діяльності прикордонних підрозділів;

запроваджено нові програми підготовки прикордонників у навчальних закладах і центрах підготовки та перепідготовки кадрів.

Результатом цієї напруженої роботи стало створення **1 серпня 2003 року Державної прикордонної служби України** – правоохоронного органу спеціального призначення.

Четвертий період історії, пов'язаний з подальшим розвитком прикордонного відомства.

Зміст

ВСТУП	3
ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	4
РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 24 липня 2019 р. № 687-р «Про схвалення Стратегії інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року»	21
СУЧАСНА СТРУКТУРА АДМІНІСТРАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	46
ОХОРОНА КОРДОНІВ УКРАЇНИ ДПСУ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ І ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	48
ПЕРЕТИНАННЯ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	52
НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА	71
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про національну безпеку України»	71
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про державний кордон України»	113
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про Державну прикордонну службу України»	133
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 16 жовтня 2014 р. № 533 «Про затвердження Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України»	192
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ від 30.11.2018 № 971 «Про затвердження Положення про орган охорони державного кордону Державної прикордонної служби України»	204
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про правовий режим воєнного стану»	226
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»	266
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України»	314
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про військовий обов'язок і військову службу»	321
РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 8 серпня 1995 р. N 493-р	436
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 3 березня 2022 р. № 194 «Деякі питання бронювання військовозобов'язаних в умовах правового режиму воєнного стану»	437
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 27 січня 1995 р. № 57 «Про затвердження Правил перетинання державного кордону громадянами України»	441
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про прикордонний контроль»	470
ДОВІДКОВИЙ МАТЕРІАЛ	503

НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ

ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН,
ОСНОВНІ НОРМАТИВНІ АКТИ,
КОМЕНТАРІ І РОЗ'ЯСНЕННЯ

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ Видавничий дім «Професіонал»

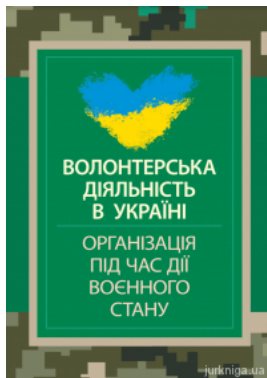
Підписано до друку 20.10.2022. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 31,85.

ТОВ «Видавничий дім «Професіонал»

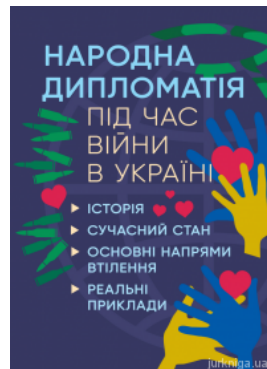
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 1533

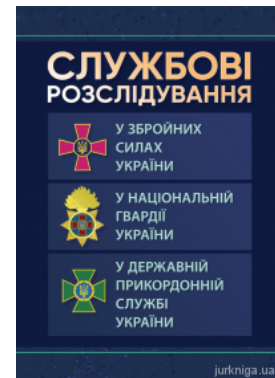
Книги, які можуть вас зацікавити

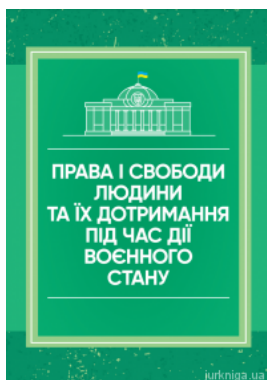
Волонтерська діяльність в Україні. Організація під час дії воєнного стану

Народна дипломатія під час війни в Україні. Історія, сучасний стан, основні напрями втілення, реальні приклади

Службові розслідування: у Збройних Силах України, у Національній гвардії України, у Державній прикордонній службі України

Права і свободи людини та їх дотримання під час дії воєнного стану

«Воєнні» новели Кримінального кодексу України: правотворчі та правозастосовні проблеми

Стандарти НАТО та їх адаптація в Україні під час дії воєнного стану. Організація оперативного забезпечення за стандартами НАТО в Україні 2022

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт →](#)